

ДАНИЛОВ Віталій Іванович (28. 03(10. 04). 1902, с. Жовте Слов'яносерб. пов. Катеринослав. губ., нині Слов'яносерб. р-ну Луган. обл. — 19. 03. 1954, Київ) — фізик. Доктор фізико-математичних наук (1940), професор (1934). Акад. АН УРСР (1951). Сталінська премія (1950). Державні нагороди СРСР. Закін. Катеринослав. гімназію (нині Дніпропетровськ, 1920), Дніпроп. ІНО (1926). Працював у Дніпроп. гірн. (1926–30) та хім.-технол. (1930–35 — завідувач кафедри фізики) інститутах. Від 1935 — завідувач кафедри експерим., 1939–41 — засн. і завідувач кафедри молекуляр. фізики, водночас 1937–38 — декан фіз. факультету Дніпроп. університету. Брав участь в організації (1932) та працював у Дніпроп. фіз.-тех. інституті (нині Інститут металофізики НАНУ): 1934–44 — засн. і зав. лаб. кристалізації, від 1945 — зав. однойм. відділу, 1951–54 —

директор лаб. Водночас 1944–51 керував відділом кристалізації Інституту металознавства та фізики металів Центр. НДІ чорної металургії (Москва). Засн. наук. напрямку — рентгенографії рідини, а також наук. школи з фіз. теорії кристалізації. Довів, що одноатомні рідини можуть мати різну структуру, відмінну від щільного пакування; дослідив фізику процесів зародження центрів кристалізації і вплив на ці процеси різноманіт. факторів, зокрема нерозчин. домішок; відкрив явища активації та дезактивації домішок, показав, що ці процеси визначають кінетику кристалізації та формування литої структури; сформулював критерії спонтан. кристалізації.

Основні праці

Молекулярна фізика і тепло. Х.; К., 1934 (співавтор); Рассеяние рентгеновских лучей в жидкостях. Москва; Ленинград, 1935; Влияние растворимых примесей на зарождение центров кристаллизации в переохлажденных жидкостях // Проблемы металловедения и физика металлов. Москва, 1951 (співавтор); Строение и кристаллизация жидкости. К., 1956; Вибрані праці. К., 1971.

Рекомендована література

1. Віталій Іванович Данилов // ЖЭТФ. 1954. Т. 27, вып. 6;
2. Віталій Іванович Данилов: Библиогр. указ. К., 1984;
3. Професори Дніпропетровського національного університету. Дн., 2003.

В. В. Маслов

Бібліографічний опис:

Данилов Віталій Іванович / В. В. Маслов // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-23516>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).